Transformace uhelných regionů v polovině cesty: Projekty OPST obstály v průběžném hodnocení

4.2.2026 - Veronika Krejčí | Ministerstvo životního prostředí ČR

Klíčové projekty, které mají pomoci proměnit regiony po útlumu těžby uhlí, mají za sebou důležitý milník. Ministerstvo životního prostředí spolu se Státním fondem životního prostředí ČR v těchto týdnech dokončují tzv. mid-term hodnocení strategických projektů. Jde o první komplexní pohled na to, jak se strategické transformační projekty v Moravskoslezském, Ústeckém a Karlovarském kraji posouvají vpřed.

„Strategické projekty představují nejvýznamnější investice Operačního programu Spravedlivá transformace – směřuje na ně téměř polovina celkové alokace programu, konkrétně 18,2 mld. Kč. Tyto projekty mají dlouhodobě proměnit uhelné regiony směrem k udržitelné ekonomice, podpoře inovací, vzdělávání i kvalitních pracovních míst,“ říká **Radana Leistner Kratochvílová, ředitelka odboru podpory transformace na nízkouhlíkovou ekonomiku** z MŽP.

Mid-term hodnocení ukazuje, zda projekty postupují směrem k plánovaným cílům, které části realizace se daří plnit, identifikuje rizika a slabá místa a přináší doporučení pro jejich další posílení. V současné době je v realizaci celkem 21 strategických projektů (9 v Moravskoslezském kraji, 7 v Ústeckém a 5 v Karlovarském kraji).

REFRESH – Research Excellence For REgion Sustainability and High-tech Industries

Projekt, za kterým stojí VŠB – Technická univerzita v Ostravě, vytváří unikátní evropskou výzkumnou infrastrukturu, která výrazně posiluje výzkumný a inovační potenciál regionu v oblastech udržitelné energetiky, digitalizace, automatizace a pokročilých environmentálních technologií. Součástí jsou nové laboratoře a „živé laboratoře“, které propojují akademickou sféru, progresivní podniky i veřejný sektor. Projekt tak zlepšuje prostředí pro výzkum a vývoj, přilákal globálně uznávané vědce a spolupracuje s firmami, aby výsledky výzkumu byly komercializovány.

Další strategické projekty z **Moravskoslezského kraje**, které úspěšně prošly hodnocením, zahrnují **LERCO**, výzkumné centrum zaměřené na environmentální technologie, jehož nová budova se již dokončuje v Ostravě, také **Technologickou a podnikatelskou akademii (TPA)**, která posiluje odborné vzdělávání přípravou EDUboxů, které mohou bezplatně využívat střední školy v kraji, a **POHO Park**, zaměřený na revitalizaci brownfieldů pro veřejné využití, kdy na území bývalého dolu Gabriela v Karviné vznikne centrum tzv. pohornické krajiny, které poskytne celoroční zázemí pro návštěvníky této zajímavé lokality odkazující na hornickou minulost a prostor pro konání kulturních a společenských akcí.

V **Ústeckém kraji** dosahují pokroku projekty jako **Transformační centrum Ústeckého kraje** – multifunkční centrum inovací a komunitních aktivit, které se bude nacházet v areálu bývalé střední školy. Mezi hlavní pilíře tohoto projektu patří Inovační centrum, které již nyní pomáhá místním firmám – při jejich zakládání i růstu, propojuje partnery ze světa podnikání, výzkumu a vzdělávání, a posiluje atraktivitu regionu pro investory. Nabízí vzdělávací a networkingové akce, mentorského vedení, workshopy, přednášky a soutěže. Firmám nabízí příležitost se stát součástí digitálního inovačního hubu, získat přístup k nejmodernějším technologiím. Projekt **Green Mine** přemění část bývalého lomu ČSA na prostor s environmentálním a veřejným využitím zaměřeným na obnovu

krajiny, environmentální vzdělávání a nové formy rekreačního a komunitního využití území. Konkrétní kroky přeměny jsou v přípravě a první z nich na začátku realizace. Kromě toho se dosavadní aktivity tohoto projektu zaměřují na veřejnost, kterou seznamují s minulostí, současností i budoucností bývalého lomu ČSA a samotnou transformací Ústeckého kraje jako uhelného regionu. Na stránce www.biosafari.cz se můžete vydat na virtuální prohlídku a podívat se, jak se mění místa, která po více jak 200 let tvořila páteř české energetiky. V rámci projektu **GET CENTRE UJEP** se pro akreditaci připravuje nový doktorský studijní program s názvem Energetika a energetické stavby. Na univerzitě byly z projektu vybaveny laboratoře numerických simulací, zkoumání vodíku či alternativních paliv.

V **Karlovarském kraji** se výrazně posouvají stavební fáze projektů **Karlovarské inovační centrum.** Jedná se o víceúčelový komplex budov s coworkingovými a laboratorními prostory, digitálními dílnami a zázemím pro firmy, výzkumné instituce a začínající podnikatele, včetně poradenství v oblasti komercializace know-how, transferu technologií a vzdělávání. Rozběhla se také modernizace **Střední uměleckoprůmyslové školy keramické a sklářské v Karlových Varech,** jejímž cílem je rekonstruovat a rozšířit školní areál tak, aby poskytoval moderní a dobře vybavené zázemí pro vzdělávání v oborech keramiky, skla a designu, a zároveň zvýšil kapacitu školy a podpořil tradiční řemesla během transformačního procesu regionu. Strategický projekt **Centrum lázeňského výzkumu** již v prvním roce splnil všech osm sledovaných indikátorů a u řady z nich překročil plánované hodnoty. Vznikla demonstrační laboratoř a probíhá výzkum zaměřený na objektivizaci lázeňské péče, ochranu lázeňské terapeutické krajiny a udržitelný rozvoj lázeňských měst.

Díky těmto projektům a jejich aktuálnímu pokroku lze již identifikovat první měřitelné dopady, které potvrzují, že transformace uhelných regionů se posouvá od koncepčních plánů k reálné implementaci s přímými přínosy pro místní obyvatele, podniky i veřejné instituce.

Všechny projekty strategického charakteru jsou veřejně dostupné v brožuře *Cesta ke spravedlivé transformaci: Podpořené strategické projekty 2021–2027* na webu opst.cz

Veronika Krejčí & Tiskové oddělení MŽP
tel.: 267 122 835 nebo 267 122 058
e-mail: tiskove@mzp.gov.cz

https://mzp.gov.cz/cz/pro-media-a-verejnost/aktuality/archiv-tiskovych-zprav/transformace-uhelnych-regionu-v-polovine